

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

Pe un an: 25 lei
ABONAMENTUL:
Cont nr. 45.10.4.09.2

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA
se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român,
Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

Cititorii din străinătate se pot abona, adresându-se
la ILEXIM Departamentul Export — Import Presă,
P. O. Box 136-137 — telex: 11226, București,
str. 13 Decembrie nr. 3.

O vizită istorică

Toți fiii țării, fără nici o deosebire, au urmărit cu emoție și viu interes vizita Conducătorului Patriei noastre, Președintele Nicolae Ceaușescu, efectuată la mijlocul lunii aprilie (11—18 aprilie 1978) în Statele Unite ale Americii, la invitația Președintelui Jimmy Carter.

Prin contribuția marcantă pe care a adus-o la dezvoltarea relațiilor româno-americane, prin modul clar, principial, în consens cu aspirațiile fundamentale ale tuturor popoarelor, în care s-au pus și discutat marile probleme ale lumii contemporane, prin largul și pozitivul ecou internațional pe care l-a avut dialogul româno-american la cel mai înalt nivel, prin semnarea Declarației comune, document de mare importanță, prin negrăitul spor de prestigiu pe care l-a adus României socialiste, Președintelui său, această vizită primește cu adevărat un profund caracter istoric.

Primirea călduroasă, precum și înalta stimă de care s-a bucurat pe tot parcursul vizitei — ceea ce am putut constata cu toții datorită mijloacelor actuale de comunicații — a confirmat din nou justetea, precum și largul ecou pe care îl au în sinul popoarelor principiile care stau la baza politicii externe a României: Deplina egalitate în drepturi între toate popoarele, independența și suveranitatea națională, neamestecul în treburile interne ale altor state, avantajul reciproc, nerecurgerea la forță și la amenințarea cu forța, rezolvarea prin tratative a neînțelegerilor cu caracter internațional și alte asemenea nobile principii, atât de necesare în lumea contemporană, pe care Conducătorul Patriei noastre, Președintele Nicolae Ceaușescu, le-a susținut cu tărie în convorbirile diverse pe care le-a avut în cursul rodniciei sale vizite în S. U. A.

Toate aceste principii au ca scop final ridicarea tuturor popoarelor, afirmarea lor demnă în viața

internațională, înlăturarea racilelor de pe trupul omenirii, ca: analfabetismul, subdezvoltarea, foamea, rasismul și cu deosebire războiul.

De aceea, Președintele Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, s-a pronunțat și cu acest prilej împotriva stocării de arme distrugătoare și pentru instaurarea unei noi ordini economice în lume, bazate pe egalitate și echitate, pe avantaj reciproc, pentru a se înlătura decalajul dintre țările bogate și sărace, pentru ca toate popoarele să se bucure de toate darurile cu care, după învățătura Bisericii noastre, Cel Atotputernic a binecuvântat planeta pe care o locuim.

„Sintem partizanii dezarmării, ai lichidării armamentelor atomice și a armamentelor în general. Sintem pentru o lume fără armamente, o lume a colaborării pașnice” — a spus Domnia Sa la dinea de lucru oferit de Camera de Comerț din Texas.

Așa se explică de bună seamă cuvintele deosebit de elogioase pe care Președintele S. U. A., Jimmy Carter, le-a exprimat la adresa Președintelui Nicolae Ceaușescu, dintre care încreștam doar câteva:

„Influența sa pe arena internațională, ca lider al României, este excepțională. Ca urmare a pozițiilor ferme ale președintelui său și a independenței sale, România este în măsură să reprezinte o punte între națiuni cu puncte de vedere și interese profund divergente... Cred că este cazul să subliniez că, în calitate de conducător al măreței sale țări, el nu numai că a asigurat un uriaș progres al României, dar și-a cucerit un rol de lider în întreaga comunitate internațională, ceea ce este remarcabil... El a fost unul dintre primii conducători, cred, care au văzut avantajele — economice, politice și militare — ale dezarmării...”

Aceste aprecieri „constituie o recunoaștere mondială a prezenței, întotdeauna marcantă, a șefului statului român”, subliniază un ziar brazilian, astfel de afirmații întâlnindu-se în foarte multe ziare și agenții de presă internaționale.

La Washington, Președintele Republicii Socialiste România a avut o întâlnire cu un grup de cetățeni americani de origine română, format din peste 250 persoane, în numele cărora au vorbit: Prof. Vasile C. Bârsan, prof. dr. George Palade, laureat al Premiului Nobel, I. P. S. Arhiepiscop al Arhiepiscopiei misionare ortodoxe române în S. U. A., Victorin Ursache, av. John Coman, av. Barbu Nicolas, pastorul Arsene Lucaciu, Paulina Feher, P. Cuv. arhim. Paulin Popescu, artista Ildiko Trien, P. C. prot. M. Iancu, prof. dr. Radu Florescu și Nikolas Bucur, toți subliniind marea contribuție a Președintelui Nicolae Ceaușescu la progresul și prosperitatea României, la pacea și progresul întregii lumi, precum și faptul că, deși aflați departe de țara de obârșie, au păstrat permanent legături vii cu România, transmițând și urmașilor dragostea de această țară și de poporul din care provin.

„V-aș dori — a spus între altele Președintele Nicolae Ceaușescu în cuvântarea rostită cu acest prilej — să purtați totdeauna în inimă, cu dragoste, poporul din rîndul căruia ați pornit, să fiți cetățeni ai țării unde trăiți, iubind și țara în care trăiți, dar și țara de unde ați pornit...”

O asemenea întâlnire cu cetățeni americani de origine română a avut loc și la New York.

Inscriind o nouă filă de mare prestigiu în istoria României socialiste, Președintele Nicolae Ceaușescu a fost întâmpinat, la întoarcerea din S. U. A., cu dragoste și recunoștință de către toți cetățenii țării, fără deosebire de naționalitate și religie, încredințați fiind că această vizită istorică va întări, spre binele ambelor popoare, relațiile româno-americane, aducând totodată noi roade în aspirațiile de mai bine ale omenirii.

T. R.

Invierea Domnului — învierea noastră

„Eu sînt învierea și viața. Cel ce crede în mine, de va și muri, viu va fi” (Ioan 11, 25)

Invierea Domnului, „praznicul praznicelor”, cu bucuriile sufletești pe care ni le aduce, este cea mai mare sărbătoare creștinească. E mare nu numai pentru faptul că Iisus Hristos-Domnul nostru a biruit moartea, ci și pentru că ne-a dat speranța și încrederea că și noi vom fi părtași învierii și ne vom putea bucura de roadele ei.

Celelalte învieri relatate de Sfintele Evanghelii: a fiicei lui Iair, a tînărului din Nain și a lui Lazăr, sînt învieri care întorc de la moarte la viață, dar nu la o viață veșnică, ci la una pămîntească. Aceștia, „treziți din somnul morții”, și-au redobîndit aceleași trupuri pe care le-au avut înainte de a muri, iar după trecerea unui

număr de ani au adormit din nou și trupurile lor au fost așezate în mormînt ca ale oricărui pămîntean.

Cu trupul înviat al Mîntuitorului s-a întîmplat cu totul altă schimbare. El a înviat cu trup nemuritor, cu trup duhovnicesc. Trupul Mîntuitorului — prin înviere — s-a schimbat prin puterea Duhului celui de viață făcător.

Mai multe circumstanțe, împrejurări, scot în evidență această schimbare.

Astfel nimeni dintre oameni n-a văzut și n-a auzit cum a înviat Mîntuitorul. Și aceasta pentru că El a ieșit din mormînt în vreme ce piatra era pe mormînt și pecetea au rămas nestrucate.

Să ocrotim frumusețile firii

Ne aflăm în luna mai, cînd tot ceea ce ne înconjoară, întreaga fire ne zîmbește, ne bucură mai mult ca oricînd în cursul anului. Încrederea în viață, bucuria de a trăi, pe care marele praznic al Învierii Domnului le revărsă în sufletele noastre — ceea ce, noi credincioșii, am simțit și în acest an — sînt mărite, sînt amplificate în chip considerabil de luna mai, de această lună a tineretii sănatoase, a renașterii naturii, a îmbrăcării ei într-o minunată haină de sărbătoare.

Este, într-adevăr, în această lună o explozie de verdeață, de flori, de cîntece de păsărele; acum totul este în plină mișcare, nu numai seva plantelor, ci și toate vietățile, acum aerul este mai înmiresmat, mai proaspăt, încît pe toate privindu-le ne vine să spunem că chiar numai pentru acest motiv viața merită să fie trăită. „Pentru a-ți face bucurie — spune un Sf. Părinte — Dumnezeu a îmbrăcat florile cu atîta podoabă.

(Continuare în pag. a 3-a)

La învierea lui Lazăr, a fost ridicată în prealabil piatra de pe mormînt și numai după aceea Iisus l-a înviat.

Trupul obișnuit ca să poată ieși din mormînt are nevoie de cineva să strice pecetea, să ridice piatra și să-l ajute să iasă. Trupul înviat al Mîntuitorului iese din mormînt fără ca piatra să fie ridicată, fără ca pecetea să fie desfăcute, stricate și fără să fi fost ajutat de cineva.

Pe cînd trupul obișnuit, firesc, e văzut de origine, trupul înviat e nevăzut, apare și dispăre după voință. Așa, Mîntuitorul, cu trupul Său înviat, s-a arătat pe drumul Emausului, la doi dintre ucenicii Săi, s-a întreținut cu ei, iar, după binecuvîntarea pîinii, fiind recunoscut de ei, „s-a făcut nevăzut”.

Tot așa a apărut și în încăperea unde erau ucenicii Săi, ușile fiind încuiate, a stat de vorbă cu ei și, apoi, „s-a făcut nevăzut” (Ioan 20, 19).

Din această scurtă comparație ne putem da seama că trupul înviat al Mîntuitorului Hristos era altfel decît cel dinainte de înviere, un trup înduhovnicit, părtaș la viața veșnică.

Sf. Apostol Pavel, scriind Corintenilor despre înviere, le arată că Învierea lui Hristos e începutul învierii tuturor (I Cor. 15, 8), deci și a noastră a credincioșilor, a fiecăruia. După cum păcatul a intrat în lume printr-un om, prin neascultarea primului om, Adam, tot așa printr-un om va veni și învierea morților, deci în Hristos toți vor învia.

Hristos-Domnul e începutul acestei învieri, iar toți ceilalți adormiți vor învia la venirea Lui

(Continuare în pag. 2)

„Vistierul bunătăților“

Rugăciunea „Împărate ceresc“, care cuprinde și cuvintele din fruntea acestui articol, face parte din numărul rugăciunilor rostite sau cîntate în comun de către noi toți atunci cînd sîntem în biserică. Chiar și atunci cînd credinciosul o rostește singur, acasă, el unește în iubirea sa și pe ceilalți credincioși și, astfel, se roagă pentru toți. Această rugăciune o adresăm Persoanei a Treia din Sfînta Treime, adică Duhului Sfînt. (Cum însă Duhul Sfînt este nedespărțit de celelalte Persoane divine, se cuvine ca și noi, în rugăciunile noastre să gîndim Persoanele Treimice ca fiind veșnic împreună, întrepătrunzîndu-se).

Mai bine de jumătate din cuvintele acestei rugăciuni sînt atribute și predicate care numesc însușiri ale Duhului Sfînt. Formulate pe măsura puterilor minții noastre omenești, unele dintre aceste numiri le avem de la Însuși Mîntuitorul nostru Iisus Hristos. Desigur, aceste însușiri și lucrări nu sînt numai ale Duhului Sfînt, ci și ale Tatălui și Fiului, cele trei Persoane fiind un Dumnezeu. Totuși, în rugăciunea „Împărate ceresc“ prin cuvintele care numesc aceste însușiri și lucrări ne adresăm — în chip anume — Duhului Sfînt, pentru că este Persoana care face lucrător în noi harul pe care îl primim de la întreaga Sfînta Treime; este Persoana care, în chip tainic, ne împărtășește darurile cele de la Dumnezeu Unul.

În toate rugăciunile, cuvintele prin care numim însușirile și lucrările lui Dumnezeu ne sînt neapărat trebuincioase, pentru că, mai ales cînd ne rugăm, simțim nevoia de a ne reprezenta ceea ce, după credința noastră, există cu adevărat. Prin credință, numirile prin care ne adresăm lui Dumnezeu dau putere cunoscătoare minții și — mai ales — inimii noastre. Această putere este un dar (o „bunătate“) de la Duhul Sfînt. Căci față de noi și lume, Dumnezeu așa se arată (așa este) cum ni-l pot înfățișa numirile omenești ale însușirilor și lucrărilor Sale dumnezeiești.

Chiar cel dintîi cuvînt — „Împărate“ — din rugăciunea pe care încercăm s-o analizăm ne poate călăuzi mintea spre Duhul Sfînt. Ne ajută să ne direcționăm gîndirea spre o Atotputere conștientă de Sine; spre o Atotputere — Persoană. Desigur, cuvîntul „Împărate“ este departe de a ne putea înlesni reprezentarea acestei Atotputeri; este departe de a ne putea ajuta să ne închipuim deplin acest „Împărat“, mai ales că el este „ceresc“, adică nepămîntesc, nematerial și în cea mai înaltă sfințenie. Însă chiar și numai chemînd cu credință și dragoste această Atotputere cerească, chiar și numai căutînd-o și direcționîndu-ne gîndirea și simțămîntele spre Ea, prin faptul că voim să ne rugăm Persoanei a Treia din Sfînta Treime și că o numim „Împărate ceresc“, noi ne deschidem lui Dumnezeu; rugăciunea noastră apucă o cale duhovnicească bună.

E drept că „Împărat“ este și Tatăl; de asemeni și Fiul. Iată însă că cuvîntul „Mîngîietorul“ vine să „îndrepteze“ (Ps. 140, 2) și mai precis rugăciunea noastră. Însuși Mîntuitorul numește pe Duhul Sfînt „Mîngîietorul“ (Ioan 15, 26). Mîngîietor al inimilor, dar mai cu seamă al minților frămîntate de marile întrebări cu privire la adevărurile de credință: „Dar Mîngîietorul, Duhul Sfînt, pe care-l va trimite Tatăl, în numele meu, acela va va învăța toate și va aduce aminte despre toate cele ce v-am spus Eu“ (Ioan 14, 26). Tocmai pentru aceasta, Mîntuitorul numește Acest Mîngîietor „Duhul Adevărului“ (Ioan 15, 26), „Duhul“, adică suflul sau suflarea nesuflată de ceva, ci de către Ea Însăși, în chip nematerial. Ca să putem înțelege ceva din cuprinsul cuvîntului „Duhul“, să ne gîndim la ceea ce știm și simțim că este suflul nostru; duh și el, deși duh întrupat, destinat unui trup. Bineînțeles, puterea Duhului Sfînt este negrăit de mare, în comparație cu a noastră. El nefiind creat, ci Creatorul, împreună cu Tatăl și Fiul. De asemenea ființa (natura) Sa este cu totul alta (Dumnezeiască), față de cea a propriului nostru Duh, care este „duhul omului“ (I Cor. 2, 11).

Apoi, pe cînd „Duhul omului“ poate fi numit doar duh al unor adevăruri, Duhul Sfînt este „Duhul Adevărului“, cunoscătorul absolut al creației, întocmai cum a fost ea, cum este și cum are să fie; dar și cunoscătorul propriei Sale ființe dumnezeiești, nemărginită și veșnică.

Desigur că și Tatăl este Duh; Fiul de asemenea; căci „Duh este Dumnezeu“ (Ioan 4, 24). Dar în susținerea și conducerea credincioșilor către mîntuire, cel care le împărtășește lumina cu-

Învierea Domnului — Învierea noastră

(Urmare din pag. 1)

de-a doua și vor avea trupuri asemănătoare cu al lui Hristos cel înviat. La învierea morților „toți se vor schimba“.

Pentru a face cît mai explicită, cît mai înțeleasă această schimbare, Sf. Apostol Pavel o aseamănă cu încolțirea seminței aruncată de semănător sub glie. Se aruncă un grăunte gol și răsare un spic. Dar pentru ca grîul să devină spic, e nevoie să moară.

La fel se întîmplă și cu trupurile noastre: „se seamănă... întru stricăciune, înviază întru nestricăciune; se seamănă întru necinste, înviază întru slavă; se seamănă întru slăbiciune, înviază întru putere; se seamănă trup firesc, înviază trup duhovnicesc“ (I Cor. 15, 42—44).

Adam cel dintîi a fost făcut cu suflet viu, pe cînd al doilea Adam (Hristos) s-a făcut cu duh de viață făcător.

Omul cel dintîi (Adam) e din pămînt, deci pămîntesc pe cînd omul cel de al doilea (Hristos) e din cer, ceresc. Noi precum am purtat chipul celui pămîntesc (al lui Adam), vom purta și chipul Celui ceresc (al lui Hristos celui înviat).

La învierea cea de obște se vor întîmpla toate acestea: „... acest (trup) stricăcios se va îmbrăca în nestricăciune și acest (trup) muritor se va îmbrăca în nemurire“ (I Cor. 15, 54).

Moartea, cu boldul ei, va fi atunci definitiv înfrîntă și vom fi și noi cu adevărat nemuritori și totodată părtași la viața cea veșnică.

Învierea este, deci, schimbarea trupului obișnuit, firesc, într-un trup înduhovnicit, trup îmbrăcat în slava veșniciei.

Și noi vom învia la vremea pe care numai Dumnezeu o știe și atunci vom fi schimbați și noi, vom ajunge să avem trupuri duhovnicești.

Credința aceasta în schimbarea trupurilor noastre la învierea de obște o mărturisesc creștinii atunci cînd la pomenirea morților aduc spre binecuvîntare colivă, boabe de grîu. După cum boabele de grîu murind se schimbă în spic, tot așa și trupurile noastre se schimbă, din trupuri muritoare în trupuri nemuritoare și astfel vom rămîne pururea cu Domnul în slava Sa cea dumnezeiască, ajungînd să fim asemenea cu El (Cf. I Ioan 3, 2).

Dar învierea Domnului este învierea noastră și atît timp cît sîntem în trup, cît viețuim în această lume. Învierea Domnului e praznicul vieții, al vieții celei atotbiruitoare. E praznicul vieții celei veșnice și al vieții în general, pentru că, după învățătura noastră, viața sub toate formele ei își are temelia în Dumnezeu.

În tot ce viază lucrează Dumnezeu, căci toate tind spre starea unei desăvîrșiri finale și nepieritoare, spre veșnicie.

Să ne bucurăm mereu de biruințele vieții și de toate darurile pe care Dumnezeu ni le împărtășește

noștinței cea de la Dumnezeu în Treime este Duhul Sfînt.

De mare ajutor în aștinerea rugăciunii noastre către Duhul Sfînt este amintirea adevărului de credință despre omniprezența ființei dumnezeiești, prin cuvintele: „Care pretutindeni ești.“ Iată numirea unei însușiri care înlătură — total — eventualul pericol de a ne închina la ceva asemenea idolilor. Căci, spre deosebire de noi, care avem o prezență limitată, Duhul Sfînt (asemenea Tatălui și Fiului) este omniprezent, existînd împreună cu întreaga lume creată, dar avînd și o existență cu totul deasupra lumii, absolută, adică fără nici o legătură (în sens dependent) spațială sau temporală. Omniprezența Duhului Sfînt este lucrătoare. Nedespărțit de Tatăl și de Fiul, ci împreună, Duhul Sfînt conduce toate fapțurile spre perfecțiunea posibilă fiecăreia. De aceea textul rugăciunii adaugă: „și toate le împlinești“...

Binecuvîntarea de a fi mîngîiați de către Duhul Sfînt și aceea de a fi conduși spre desăvîrșirea posibilă nouă, pentru credincioși sînt de o covîrșitoare însemnatate. În legătură cu ele, sau decurgînd din acestea, mai sînt încă o mulțime de bunătăți. De aceea rugăciunea „Împărate ceresc“ numește pe Duhul Sfînt „Vistierul bunătăților“. El este deținătorul și dătătorul bunătăților (darurilor) care ni se pot împărtăși în slujbele Sfintelor Taine și în Ierurgii, dar și al celor ce ni se pot dărui sau se pot păstra în noi, cu efect crescînd în urma rugăciunilor fiecăruia dintre noi. Între acestea se numără darul înțelegerii Sfintei Scripturi, apoi cel al gustării dulceții duhovnicești pe care o au sfințele slujbe bisericești; darul

șeste cu atîta generozitate în Biserica Sa, prin harul Său cel dumnezeiesc și ne face părtași vieții celei veșnice.

Să ne bucurăm și să ne veselim și să fim încrezători în El, căci El ne ajută să fim și să devenim tot mai buni, mai îngăduitori, mai făcători de pace, mai îmbogățiți și înalțați sufletește, mai înclinați și aplecați spre promovarea binelui tuturor.

Să ne bucurăm că El, învingînd și călcînd moartea Sa moartea, a devenit chezașia învierii noastre și a veșniciei noastre.

Să ne bucurăm că El — Domnul Iisus Hristos cel înviat și înalțat la cer de-a dreapta lui Dumnezeu-Tatăl — e viața noastră, puterea noastră, nădejdea noastră, e izvorul mîntuirii noastre și garanția învierii noastre.

Pentru aceasta ne dăm silința să ne pregătim cum se cuvine în timpul Sfîntului și Marelui Post al Păresimilor, să ne apropiem de Iisus Hristos prin rugăciunile noastre tot mai simțite și calde, prin ascultarea sfintelor slujbe ale Bisericii noastre, mai ales ale celor din Săptămîna Mare, a Sfintelor Patimi, prin înfrînare și post, mărturisindu-ne păcatele, curățindu-ne de ele și împărtășindu-ne cum se cuvine cu Trupul și Sângele Lui, ca viața și Învierea Lui să ne umple și să ne înalte toate simțirile, mai ales în zilele Marelui Praznic, dar cu ecou pentru tot restul vieții noastre.

Învierea Domnului va fi și pe acest pămînt învierea noastră ori de cîte ori, greșînd, vom avea puterea și tăria morală, întocmai ca și fiul cel pierdut, cel răcit, ca Zahau Vameșul, ca Maria Magdalena, ca Maria Egipteanca și ca atîți alți păcătoși să ne venim în noi înșine, să ne reculegem, să ne dăm seama de prăpastia pierzării în care am căzut, de cărările întortochiate pe care ne-am răcit și să luăm salvatoarea hotărîre să mărturisim: „Greșit-am la cer și înaintea Ta... primește-mă ca pe unul din argații Tăi“.

Și așa, schimbîndu-ne radical comportarea noastră, viața în Iisus Hristos, Învierea Sa, viața cea veșnică la care aspirăm vor deveni realități simțite și trăite de noi încă din această lume și vom putea mărturisi împreună cu Sf. Apostol Pavel: „Nu eu mai trăiesc, ci Hristos trăiește în mine. Și viața mea de acum în trup, o trăiesc în credința în Fiul lui Dumnezeu, care m-a iubit și s-a dat pe sine însuși pentru mine!“ (Gal. 2, 20).

Trăind astfel, Învierea lui Hristos va fi cu adevărat și învierea noastră încă fiind în trup și vom putea aștepta în liniște și în siguranță judecata de apoi — învierea morților și viața veacului ce va să fie.

Pr. Gheorghe Bota

rugăciunii bine îndreptate spre Dumnezeu; darul bucuriei pe care ne-o dau adevărul, frumosul, virtutea și sfințenia; darul de a fi — omenește — bun. Toate aceste daruri sau bunătăți sînt neapărat trebuitoare sufletului nostru, pentru că, direct sau indirect, ele răspund înseși legilor vieții noastre sufletești. De aceea, după cuvintele „Vistierul bunătăților“, pe care le rostim în înțeleș de laudă, dar și cu însetat dor duhovnicesc, adăugăm îndată: „și Dătătorule de viață“.

Acum nu numai că rugăciunea ni se poate îndrepta spre Acest dumnezeiesc Vistier, dar simțim cum El însuși „vine“ și ne pătrunde sufletul, încălzindu-l și luminîndu-l. Tocmai pentru că îl simțim și pentru că însetăm de a-l simți încă și mai mult, în acest înțeleș ne rugăm acum: „vino și te sălășluiește întru noi“.

Desigur că, avînd însușirea pretutindenității, Duhul Sfînt (împreună cu Tatăl și Fiul) se află sălășluit tot timpul și în noi. Însă nu tot timpul și nu în fiecare dintre noi, sălășluit ca primit. Cerînd: „vino și te sălășluiește...“ noi lucrăm împreună cu harul dumnezeiesc în a face ca prezența Duhului Sfînt (și a întregii Sfinte Treimi) să fie în noi și o prezență primită, activă.

De fapt, rugăciunea noastră urcă un grad de mare altruism, o înaltă treaptă de dragoste față de semenii noștri. Rostind cuvintele „întru noi“, credinciosul adevărat înțelege și simte astfel: Doamne, Duhule Sfinte, simt cu nespuse fior că te pot primi; mă rog să te poată primi și toți cei ce se roagă sau s-ar putea ruga împreună

(Continuare în pag. a 4-a)

Să ocrotim frumusețile firii

(Urmare din pag. 1)

La cine s-a gândit El când le-a dat mii de forme și culori și le-a înmiresmat cu mii de mirosuri? Privește câtă grijă a pus Dumnezeu la alcătuirea unui singur trandafir pentru a-ți face bucurie.

Așa se face că Mîntuitorul însuși, în timpul petrecerii Sale pe pămînt, a iubit natura, se simțea bine în mijlocul lanurilor de grâu, vorbea cu entuziasm despre frumusețea crinilor cîmpului, pe care nici Solomon, cu toată bogăția sa, nu-i putea întrece (Matei 6, 28—29), cerceta grădinile, se retrăgea la marginea lacului Ghenizaret sau pe culmi de dealuri, împrumuta nenumărate imagini, în cuvîntările pe care le rostea, din lumea înconjurătoare etc.

Pentru noi, ca urmași ai Mîntuitorului Iisus Hristos, ca fii ai Bisericii, natura, mediul înconjurător are și o altă înaltă semnificație și anume aceea că tot ce este în jurul nostru, întreg Cosmosul reprezintă, alături de Sf. Scriptură, o a doua mare Carte care ne vorbește de Ziditorul a toate, de Părintele nostru ceresc, despre atotputernicia Sa, despre înțelepciunea Sa, despre dragostea Sa. În această uriașă Carte, scrisă direct de mîna cea nevăzută a lui Dumnezeu, fără intermediul proorocilor sau Sf. Apostoli — cum a fost scrisă Sf. Scriptură — a citit și Psalmistul David încă acum aproape 3000 de ani, cînd a exclamat: „Cît s-au mărit lucrurile Tale, Doamne, toate cu înțelepciune le-ai făcut. Umpluți-s-a pămîntul de zidirea Ta“ (Ps. 103, 25).

Natura deci, firea înconjurătoare — ape, plante, animale de tot felul etc. — reprezintă un mare aliat al nostru, dat — după învățătura Bisericii noastre — de Dumnezeu pentru a ne agoni hrana cea de toate zilele, pentru a ne reface, ca într-o oază binecuvîntată, forțele noastre fizice și sufletești, dar și pentru a ne disciplina lăuntric, pentru a deveni mai buni, mai oameni, ceea ce ne arată și următoarele versuri:

„Miresme dulci de flori mă-nbată
și mă alintă gînduri blinde,
Ce iertător și bun ți-i gîndul
în preajma florilor plăpînde.“

De aceea, nu numai dintr-un elementar simț omenesc și cetățenesc, ci noi, ca fii ai Bisericii, și din poruncă divină, avem datoria de a ocroti natura, frumusețile firii, ceea ce Dumnezeu ne-a dat atît de minunat întocmit. Acea poruncă primordială: „Creșteți și vă înmulțiți și stăpîniți pămîntul“ — nu are nicidecum înțelesul de a face tot ceea ce, necugetat, am fi înclinați să facem în detrimentul mediului înconjurător. Cu adevărat, acesta este un capital uriaș care ni s-a dat să-l administrăm, să-l folosim pentru trebuințele noastre, dar față de care avem obligația de a-l fructifica, de a-l îmbogăți și a-l transmite mai departe urmașilor noștri.

Iată însă că acest capital, mediul înconjurător, atît de vital pentru noi și față de care avem atîta răspundere, căminul cel mare al nostru al tuturor, este amenințat, prin unele părți ale globului chiar în chip îngrijorător. Din presă, din lucrări de specialitate, din alte mijloace de informare, luăm cunoștință că specii întregi de animale, de păsări etc. au dispărut sau sînt pe cale de dispariție, că apele multor rîuri sînt în bună parte moarte, că mările și oceanele ca și aerul pe care îl respirăm sînt amenințate în chip grav de ceea ce numim poluare. Nu numai animale, dar au dispărut chiar zone întregi împădurite, cum sînt celebrele păduri de cedri ale Libanului, despre care psalmii biblici vorbesc așa de frumos, ceea ce de asemenea dăunează vieții pe acest pămînt.

În natură, fiecare soi de animale, fiecare soi de păsări și alte viețuitoare, chiar cele microscopice, îndeplinesc un anumit rol în ansamblul vieții, sînt strîns legate unele de altele, tot acest conglomerat de plante și viețuitoare constituind ceea ce specialiștii numesc echilibrul ecologic. Dacă această rîndială din natură este strictă, dacă acest echilibru este surpat se pune în primădie însăși viața pe pămînt.

Din acest motiv încă de mai mulți ani pe plan internațional s-au luat o serie de măsuri, la care a contribuit și România, instituindu-se chiar „Ziua internațională a mediului înconjurător“, care, din 1972, se serbează în fiecare an la 5 iunie.

Urmărind crearea unor condiții de viață corespunzătoare și sub acest aspect, conducerea țării noastre a luat o seamă de măsuri pentru protejarea mediului înconjurător, a frumuseților firii, ea fiind „o problemă de importanță vitală pentru națiunea noastră“ — cum sublinia Președin-

Din valorile tradiționale ale poporului român

Deși a avut o istorie extrem de vitregă, poporul român, asemenea altor popoare, a creat nepieritoare valori, care astăzi îi fac o deosebită cinste. Gama acestor creații este extrem de bogată, iar obârșia lor se întinde pe întreg parcursul istoriei sale bimilenare.

Ținînd seama de grija pe care și Biserica noastră încă de timpuriu a avut-o față de conservarea acestor valori, semnificativă fiind în acest sens și o circulară a mitropolitului Andrei Șaguna care încă în 1855 arăta că „disprețuirea, nebăgarea în seamă și prăpădirea lor (cărți vechi etc.) nu este numai un păcat mare către Biserică și către lucrurile ei, ci totodată este și o pagubă așa zicînd națională“, avînd în cuvenită atenție și nobilul scop al Legii 63/1974 pentru cunoașterea, conservarea și valorificarea instructiv-educatională (științifică, patriotică și estetică) a patrimoniului nostru cultural, gazeta noastră a adresat dr.-lui Cornel Irimia, emerit cercetător științific și director al Muzeului Brukenthal, precum și specialistei în arta populară din cadrul Oficiului județean pentru patrimoniul cultural național Sibiu — Marcela Necula, rugămîntea de a prezenta într-un ciclu de articole unele din aceste valori tradiționale ale poporului nostru, ale artei noastre populare.

Prin aceasta considerăm că venim în ajutorul preoților și credincioșilor noștri în a cunoaște mai bine aceste valori, a le prețui și deci a le păstra cu sfințenie, ca opere de mare preț.

Cititorilor noștri de peste hotare aceste materiale le vor aminti de furcile de tors ale mamelor noastre, de fluierile ce doineau și doinesc seara la stîna, de costumele minunate de la borele din sat, purtîndu-i astfel pe aripile gîndului spre vetrele părintești, spre plaiurile carpatine ale Patriei de obârșie.

Aceste creații trebuie apoi să vorbească tuturor, peste secole, despre talentul artistic, dragostea nestinsă pentru frumos a poporului român, arta populară reprezentînd totodată și document istoric privitor la originea și formarea, vechimea și viețuirea neîntreruptă a poporului nostru pe aceste meleaguri.

Aflindu-ne în atmosfera Sf. Paști, șirul acestor articole începe cu ouăle încondeiate, simbol al vieții, Învierea Domnului reprezentînd, după cum știm, biruința vieții asupra morții.

Eventualele sugestii ale cititorilor din țară sau de peste hotare sînt bine venite.

Redacția

Arta încondeierii ouălor

Încondeiatul ouălor se înscrie în șirul manifestărilor de artă populară, atît de bogată și variată. Există un acord între această manifestare și celelalte manifestări ale artei populare românești în ceea ce privește conținutul tematic preponderent realist al ornamenticii, regulile de compoziție și cromatica. În acest sens, acest gen se poate apropia de cel al picturii pe sticlă și chiar de creațiile olarilor sau de broderii. La fel ca și acestea, încondeiatul ouălor s-a dezvoltat la români într-un mod specific, propriu stilului general al artei populare, ținîndu-se, evident, seama de materia primă și procedeele de creație.

Interesul pentru acest gen al artei populare românești s-a datorat nu numai valorii estetice a creațiilor, dar și valorii documentar-istorice, el fiind legat de obiceiuri și credințe vechi, unele din ele chiar precrestine, privind venirea primăverii, ca anotimp al fecundității.

Obiceiul încondeierii ouălor este amintit pentru prima dată la 1700, de Del Chiaro, secretarul domnitorului Constantin Brîncoveanu.

Strîns legat de vechi obiceiuri, privind sărbătorile primăverii, încondeiatul se făcea și se face de obicei în joia dinaintea Paștilor. Ele se dăruiau de către fini nașilor, dar, mai ales, de către tinerele fete feciorilor. În legătură cu cultul morților este cunoscut și obiceiul de a se da pomană ouă roșii la Paști și în sîmbăta Rusăliilor. Barbu Slatineanu (Les oeufs de Pâques en Roumanie, p. 181) amintea de un alt obicei vechi,

„surăția“, între tinerele fete, sau „fărtiția“, între tineri feciori, cînd, alături de alte accesorii, se ofereau și cîteva ouă încondeiate (obiceiul se practica, de obicei, în ziua de „Măcătău“, marți după Paști).

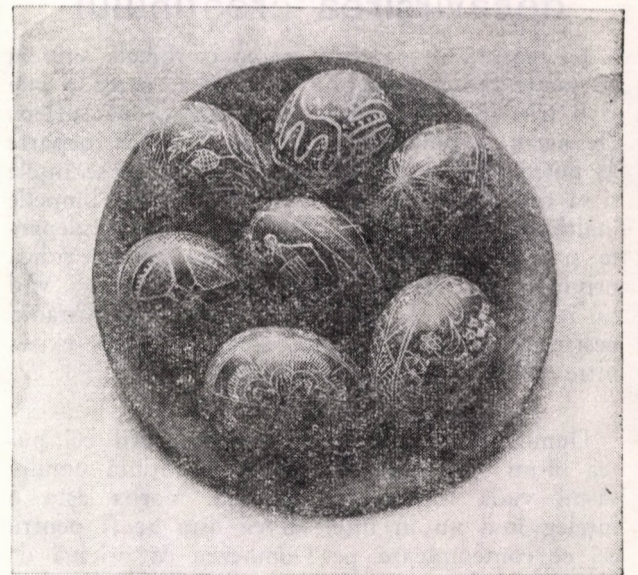
Practicile folosite de medicina populară atestă și ele folosirea ouălor înroșite pentru a feri animalele de rele sau boli — se dădea în mîncarea porcilor bolnavi de gușter, pentru a se vindeca.

Cel mai frecvent obicei a rămas, însă, cel de a dăruia ouăle înroșite tinerilor flăcăi, fapt ce duce, cu timpul, la o adevărată artă a înfrumusețării ouălor. Se ajunge chiar la specializarea unor creatori populari, care lucrează, pînă în zilele noastre, la comandă ouă încondeiate ca opere miniaturale de artă populară.

Procedeele cele mai des folosite și cunoscute de altfel în toată Europa sînt simpla colorare și „scrierea“ cu ceară, similară cu cea a tehnicii „baticului“.

Inițial, s-au folosit coloranți naturali: pentru roșu se folosea floarea de sovrîf sau solovîf și pojarăniță sau sunătoare; verdele se obținea folo-

(Continuare în pag. a 4-a)

tele Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu. În acest sens s-au realizat mai multe instalații, peste 80% de concepție românească, pentru protecția apei, a aerului etc.

Ba mai mult, legea nr. 9, din 22 iunie 1973, are în vedere, după cum știm, protecția mediului înconjurător. Prin această lege în țara noastră „protecția mediului înconjurător constituie o problemă de interes național“ (art. 1).

Protejarea mediului înconjurător, ocrotirea frumuseților firii, este însă o problemă care ne privește pe toți. Pentru noi, ca fii ai Bisericii, ea intră și în sfera credinței noastre, așa cum am văzut la începutul acestor rînduri, orice vătămare a vieții ce ne înconjoară reprezentînd nu numai o încălcare a legilor țării, ci și un păcat de care dăm seama înaintea Celui Atotputernic.

Iubind-o, îngrijind-o, ocrotind-o, natura ne răsplătește în negrăit de multe feluri. Să ne amintim, în acest sens, de povestea din copilărie, cu fata babii și fata moșneagului, în care fata moșneagului cea harnică și înțeleaptă a cules multe bucurii în urma îngrijirii izvorului, a pomului, a cuptorului, a viețărilor Sf. Vineri etc.

Să ocrotim deci păsările, ajutîndu-le să-și clădească cuiburi, cum este cazul la berze, și nicidecum stricîndu-le; să ocrotim pădurile, arborii, ajutîndu-i să crească, plantînd cît mai mulți, cum, de altfel, se face la noi în țară în fiecare primăvară, nu rupîndu-le crengile sau scrijelindu-le

scoarța; să ocrotim apele, păstrîndu-le curate, ferindu-ne a arunca în ele tot felul de murdării, substanțe toxice, gunoaie etc. Să nu uităm că chiar o hîrtie aruncată pe stradă sau pe o pașiște curată este un fel de poluare, ca un fel de pată pe o haină curată.

În felul acesta vom înfrumuseța tot mai mult această minunată grădină, care este pămîntul Patriei, în care bucuria de a trăi va crește necontenit și, totodată, „vom putea lăsa urmașilor noștri o Românie tot atît de bogată în frumuseți și comori naturale, de importanță etică, estetică, științifică și economică, pe care am moștenit-o de la înaintași și cum o cunoaște întreaga lume“ — cum potrivit spunea cu ani în urmă un mare naturalist român.

Diac. Gh. Papuc

Jurământul ostașilor lui Avram Iancu la 1848

Eu . . . . . jur în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh Dumnezeuului celui viu cumcă ca român voi susține totdeauna națiunea noastră română pe calea dreaptă și legitimă și o voi apăra cu toate puterile în contra oricărui atac și asupriri;

Nu voi lucra niciodată în contra drepturilor și intereselor națiunii române, ci voi ține și apăra legea și limba noastră română, precum libertatea, egalitatea și fraternitatea;

Peste aceste pricini voi respecta toate națiunile ardelenne, poftind egală respectare de la dîsele, nu voi încerca să lasupresc pe nimenea, dar nici nu voi suferi să se asuprească nimeni;

voi conlucra după putință la desființarea iobăgiei, la emanciparea industriei și comerțului, la păzirea dreptății, la înaintarea binelui umanității, al națiunii române și al patriei noastre.

Așa să-mi ajute Dumnezeu și să-mi dea mîngăerea sufletului meu, Amin.

„Vistierul bunătăților“

(Urmare din pag. 2)

cu mine; sălășluiește-te — ca primit — „întru noi“ toți.

În general, în rugăciunea fierbinte și pentru alții culminează înseși strădaniile noastre de a fi „curați cu inima“, condiție fără de care nu-l putem „vedea“ (primi) pe Dumnezeu. Condiție dar și rod sau „bunătate“ a lucrării Duhului Sfânt. Iată de ce rugăciunea și continuă: „și ne curățește pe noi de toată întinăciunea“.

Fără îndoială că cei curațiți de tot ce le-ar mai putea întina și întuneca (apăsător) sufletul sînt foarte aproape de mîntuire. De aici încheierea: „și mîntuiește, Bunule, sufletele noastre.“ Adică, Duhule Sfinte ajută-ne să progresăm — mai ales prin fapte — în a fi primitori și, astfel, beneficiari ai rîscumpărării, îndreptării și sfințeniei pe care, cu voia lucrătoare a Tatălui, ni le-a cîștigat Mîntuitorul nostru Iisus Hristos, prin viața Sa pămîntească, prin jertfa și Învierea Sa.

Și acum însuși textul curgător al rugăciunii: „Împărate ceresc, Mîngîietorul, Duhul Adevărului, care pretutindenea ești și toate le împlinești, Vistierul bunătăților și Dătătorul de viață, vino și te sălășluiește întru noi și ne curățește pe noi de toată întinăciunea și mîntuiește, Bunule, sufletele noastre.“ Gh. Ș.

Sf. Grigorie de Nissa despre desăvîrșirea creștinului

Pe măsură ce ne dăm seama că Binele suprem nu poate fi înțeles deplin cu mintea, parcă o jale și o tristețe fără seamăn ni se așează pe suflete. De acum și pînă va fi lumea, oricît de departe aș putea zări, ochii mei nu pot decît să se înșele și să rătăcească fără a fi în stare să vadă limpede înălțimea tronului Tău, Doamne. Doar de departe și încă de jos de tot dacă voi putea ridica privirea spre fața Ta. Și totuși cu toate că văd că între mine și Dumnezeuul meu e o distanță nesfîrșită în același timp simt că totuși există între noi și un pod care ne leagă.

*

Dumnezeu mi-a zis prin proroc: Nu vei putea să-mi vezi fața, căci nu-i cu putință omului să-mi vadă fața și să fie viu. Vorba asta o înțeleg însă nu în înțelesul că asta ar fi pentru cei ce contemplează pe Dumnezeu ca pricină de moarte, căci cum ar putea vreodată să fie fața vieții aducătoare de moarte pentru cei ce-o caută? Căci dacă Dumnezeu e făcător de viață, atunci și semnul adevărat al Dumnezeirii e rămînerea deasupra oricărui lucru trecător . . .

Să ne închipuim pe cineva care umblă în soarele de amiază cu fruntea înfierbîntată, pămîntul pe care îl calcă îi frige picioarele, drumul lui e tot mai greu, — cînd iată, dintr-o dată zărește un izvor cu apă limpede și cristalină, gata să-i astîmpere setea! Mă întreb, se va așeza oare acest călător lîngă izvor începînd să filosofeze despre firea apei, ori despre felul cum curge ea sau mai degrabă, lăsînd totul la o parte, se va arunca îndată jos, astîmpărîndu-și setea și mulțumind celui ce i-a scos în cale așa un izvor?

Fă, dar, și tu, iubite creștine, ceea ce face și acest călător însetat!

Trad. prof. T. Bodogae

SINAXAR

Sfîntul și dreptul Iov

Potrivit dreptei învățături a Bisericii noastre, Dumnezeu nu ispitește, dar îngăduie ispita pentru verificarea credinței, iubirii și nădejzii noastre în El, pentru întărirea legăturii filiale dintre noi și El, pentru întărirea noastră în virtute. „Unde ispita bîntuie mai aprig — spune Sf. Ioan Gură de Aur — acolo se poate spune că și virtutea este mai mare.“ Știm însă că El nu îngăduie ispita peste puterile noastre. „Dar — zice Sf. Apostol Pavel — credincios este Dumnezeu, care nu va îngădui ca să fiți ispițiți mai mult decît puteți, ci odată cu ispita va aduce și scăparea din ea, ca să puteți răbda“ (I Cor. 10, 13).

Dumnezeu încearcă pe omul credincios. A încercat mai întii pe Adam și Eva, cînd le-a dat poruncă din cei doi pomi să nu guste, apoi a încercat pe Avraam, care supunîndu-se voii lui Dumnezeu a primit răsplata binecuvîntării, apoi întreg poporul ales a fost încercat în pustie, Noe și toți creștinii.

Ispita lui Iov, îngăduită de Dumnezeu, a fost pînă la urmă o încercare, prin care și-a dovedit credința, dragostea și nădejdea în Dumnezeu și a luat cununa vieții, după cum spune Sf. Iacob, zis fratele Domnului: „Fericit este bărbatul care răbdă ispita, căci lămurit făcîndu-se va lua cununa vieții, pe care a făgăduit-o Dumnezeu celor ce-l iubesc pe El“ (Iacob 1, 12).

Cel mai adesea ispita se strecoară spre noi prin suferință. Este și cazul lui Iov, un om cu un caracter religios-moral exemplar, după cum o spune Domnul: „Uita-tu-te-ai la robul meu Iov, că nu este nici unul ca el pe pămînt, fără cusur și drept și temător de Dumnezeu și care să se ferească de ce este rău“ (Iov 1, 6). Satan-Ispitiitorul credea însă că Iov nu va putea rezista suferinței pe nedrept și se va lepăda de credință, cîrînd împotriva lui Dumnezeu.

Patru catastrofe consecutive i-au răpit turmele, copiii, servitori — dar acestea nu au drept urmare decît de-a scoate în lumină virtutea lui Iov. „Gol am ieșit din pîntecul mamei mele și gol mă voi întoarce în pămînt! Domnul a dat, Domnul a luat; fie numele Domnului binecuvîntat“ (1, 19) — zice el, avînd dreapta judecată că totul se află în legătură cu Dumnezeu și cu darul Său. Iov avea virtutea nealipirii de cele materiale, care sînt trecătoare, ci de dătătorul lor, Dumnezeu.

Satan are permisiunea de a se atinge și de trupul lui Iov; acesta va primi groaznică lepră, de două ori dureroasă, prin chinurile ei și prin repulsia pe care o provoacă celor din jur. Mai puternică va fi suferința morală. Femeia sa va fi prima care îl va insulta. Cunoscuții și slugile lui întorc privirea dinspre el. Prietenii de departe au venit să-l viziteze și-l acoperă de reproșuri nedrepte.

Dar în fața acestora Iov stă drept, suportînd cu tărie grelele încercări prin care trecea. El își plînge zilele, pînă la a-și blestema nașterea sa, necugetat aproape își cheamă moartea, ceea ce, necreștinește, în fața suferinței sîntem înclinați să facem și noi uneori, păcătînd împotriva credinței și dragostei lui Dumnezeu. Iov este gata să murmure împotriva lui Dumnezeu, fiindcă nu se cunoștea vinovat cu nimic. Dar cine poate ști planurile lui Dumnezeu? Și Iov va recunoaște, cîndu-se: „Cu adevărat, am vorbit fără să înțeleg despre lucruri prea minunate pentru mine — și nu trebuia“ (Iov 4, 23).

Iov însă, împovărat pînă peste puteri de suferința lui trupească și sufletească, nu va cîrî, se va supune voii drepte a lui Dumnezeu. Femeii sale ce-l îndemna: „Blestemul pe Dumnezeu“, îi răspunde: „Vorbești cum ar vorbi una din femeile nebune! Ce? Dacă am primit de la Dumnezeu cele bune, nu vom primi oare și pe cele rele? Și cu toate acestea Iov — spune mai departe Cartea sfîntă —, n-a păcătuit de loc cu buzele sale“ (Iov 2, 10). El refuză să se asocieze sfatului celor neștiutori, cugetînd că sfatul celor răi este totdeauna departe de Dumnezeu (21, 16). În puternice cuvinte își exprimă credința și încrederea în Dumnezeu, zicînd: „Dar eu știu că rîscumpărătorul meu este viu și că el, în ziua cea de pe urmă, va ridica iar din pulbere această piele a mea ce se destramă. Și afară din trupul meu voi vedea pe Dumnezeu. Pe el îl voi vedea și ochii mei îl vor privi, nu ai altuia. Și de dorul acesta măruntaiele mele tînjesc în mine“ (Iov 19, 25—27).

Pentru credința lui „Domnul l-a pus pe Iov iarăși în starea lui de la început, după ce s-a rugat pentru prieteni, și i-a întors îndoit tot ce avuse mai înainte“. „Și Dumnezeu binecuvîntă sfîrșitul vieții lui Iov mai bogat decît începutul ei . . .“ (Iov 42, 10, 12).

Iov ne este exemplul credinței și încrederii în Dumnezeu, chiar și atunci cînd mintea noastră nu poate pătrunde adîncimea tainelor Lui.

Iov este exemplul tăriei credinciosului de a nu se lăsa robit de bunurile materiale, trecătoare, punînd toată nădejdea în Dumnezeu, în valorile morale și veșnice.

Iov este exemplu dragostei depline față de Dumnezeu — pentru care a primit cununa vieții, pe care Dumnezeu o dă celor ce-l iubesc pe El.

Iov ne învață totodată tăria în suferințe, în încercările pe care viața ni le scoate înainte, în ispitele mai mari sau mai mici pe care Dumnezeu le îngăduie după măsura puterii noastre. Iov a dovedit prisositor că putem, cu ajutorul lui Dumnezeu care ne întărește, să ținem piept ispitelor oricît de mari ar fi, avînd și mărturia Sf. Apostol Pavel, care zice: „Toate le pot întru Hristos, Cel ce mă îmbracă cu putere“ (Fil. 4, 13). Cu rugăciunea și cu răbdarea putem învinge ispitele, urmînd îndemnul Mîntuitorului: „Privegheați și vă rugați ca să nu intrați în ispite“ (Matei 26, 41).

Din aceste motive Biserica noastră îl cinstește pe Dreptul Iov, pomenindu-l între sfinți în ziua a șasea a acestei luni.

C. Todeasă

Arta încondeierii ouălor

(Urmare din pag. a 3-a)

sind semințe de floarea soarelui, frunze de „barba împăratului“, de brîndușă de toamnă sau de urzică; pentru albastru se făcea o decoctie din petale de albăstrele macerate în borș și cu piatră acră; negrul sau o culoare închisă se obținea din coajă de nucă; în sfîrșit, pentru galben se foloseau frunze de măr pădureț sau foi de ceapă uscată (B. Slătineanu, op. cit p. 183—184). Vechii coloranți naturali au fost înlocuiți azi de cei chimici, care fac posibilă vopsirea mai rapidă și în cantități mai mari.

Calitățile artistice ale ouălor încondeiate rezultă din realizarea compozițională (care respectă legile artei decorative-simetrie, repetiție, alternanță), dar, mai ales, din marea gamă ornamentală, avînd origini variate (motive sociale, antropomorfe, zoomorfe, vegetale, cosmice, simbolice etc.), în deplin acord cu registrul cromatic.

Cele mai frecvente și de importanță sînt motivele de inspirație directă din viața de toate zilele, obiecte, unelte folosite frecvent în gospodăria țărănească. Așa sînt: „cîrligul“ sau „cîrligul ciobanului“, „sapele“ — un fel de triunghiuri dispuse cite trei pe o optime din suprafața oului, „furca“, „grebla“, „vîrtelnița“, „suveicile“ și „șabacele“, reprezentate în numeroase forme geometrice și în țesăturile cu alesături de veche tradiție. La acestea se adaugă „calea rătăcită“, redînd plastic ideea unui labirint, imagine prin care folclorul păstoresc a concretizat o veche legendă pastorală.

Reprezentările animaliere și florale sînt, și ele, foarte frecvente. Majoritatea motivelor reprezentate nu cuprind decît un fragment, partea cea mai reprezentativă a motivului respectiv după legea decorativă „pars pro toto“: „creasta de cocoș“, „laba gîștii“, „picior de broască“, „ciocul berzei“, „frunza de stejar“, „spic de grîu“, „ghindă“ etc. Fiecare motiv este realizat diferit de fiecare creator, ajungîndu-se, în felul acesta, la o gamă extrem de variată de reprezentări. De remarcat, compozițiile delicate pe fond închis, stilizarea pînă la esențial a unui sau altuia dintre motivele decorative.

Mai rare sînt reprezentările antropomorfe, în majoritatea cazurilor omul aparînd în legătură cu ocupația, implicat fiind în prezentarea uneltelor sale. Un exemplar deosebit îl constituie un ou încondeiat din zona Branului și aflat în colecția Muzeului Brukenthal: „pe minuscula suprafață a unui ou se pot întîlni . . . 14 chipuri de fete înșirîndu-se într-o horă ce formează ecuatorul oului . . . Dacă observăm atent figurile, constatăm că fiecare e net individualizată, prin redarea schematică a unui element din structura portului sau printr-un detaliu“ (C. Irimie, Arta încondeierii ouălor, în vol. „Arta populară românească“, București, 1969, p. 611).

Din decorul ouălor nu lipsesc nici motivele simbolice sau cu caracter religios, amintind de vechi credințe păgîne sau creștine: motivul „solar“ (de altfel, în unele regiuni — Bucovina, de exemplu — oul însuși este simbolul soarelui, găsindu-se la originea tuturor lucrurilor), „steaua“, „rozeta“, toate amintind, în ultimă instanță, de cultul soarelui. Se adaugă la acestea: „șarpele“, „peștele“, „crucea“, „floarea Paștelui“.

Ceea ce trebuie să subliniem este mai ales conținutul semantic al ornamenticii ouălor încondeiate, care, ca de altfel, la toate genurile artei populare, este o expresie a vieții și muncii țărânului român, a concepției lui despre lume și mediul înconjurător, al legăturii sale cu acest pămînt, a continuității sale.

Considerat, adesea, în trecut, de mulți cercetători, un gen „minor“, arta încondeierii ouălor demonstrează gustul și dragostea pentru frumos, nestinse în sufletul poporului român.

C. Irimie — M. Necula

